

2. Jak rozmnażają się ptaki?

rozmnażanie i rozwój • różnorodność ptaków • znaczenie w przyrodzie i dla człowieka

Od gniazda do pisklęcia

Gdy dzień się wydłuża, większa ilość światła sprawia, że w organizmach ptaków wydzielają się **hormony** przygotowujące do rozmnażania. **Ptaki łączą się w pary**, co jest poprzedzone zalotami, które nazwano **tokami**. Niektóre toki mają formę niezwykle skomplikowanych tańców, lotów, popisów lub śpiewu. Do najbardziej widowiskowych należą walki batalionów lub cietrzewi. Z kolei u ptaków śpiewających – czyli u około połowy gatunków na świecie – istotną rolę w czasie zalotów odgrywa śpiew samca. Jego zadaniem jest przyciągać samice i odstraszać rywali.

U ptaków następuje **zapłodnienie wewnętrzne** i wszystkie są **jajorodne**. Samice składają jaja o twardej wapiennej skorupce, a następnie jaja są wysiadywane przez jednego lub oboje rodziców. Zwykle przed złożeniem jaj następuje budowa gniazda, które czasem osiąga imponujące rozmiary. Na przykład gniazdo bociana białego – budowane wiele lat – może ważyć ponad 1,5 tony!

tokujące bataliony

hormony – substancje wytwarzane przez organizm, regulujące jego czynności życiowe

walczące cietrzewie

skąd się biorą

JAJA

...u ptaków

odpowiednia
ilość
ŚWIATAŁA

Uaktywniają się
HORMONY,
które przygotowują
organizmy ptaków
do rozmnażania.

ZALOTY
toki

**ŁĄCZENIE
SIĘ W PARY**

**BUDOWA
GNAZDA**

składanie jaj
i ich wysiadywanie

Wykluwają się pisklęta
i szybko się rozwijają.

rozwój w gnieździe
GNAZDOWNIKI
bez piór, ślepe,
niesamodzielne

rozwój poza gniazdem
ZAGNAZDOWNIKI
opierzone,
samodzielne

Po wykluciu się pisklęta rosną niezwykle szybko. Przechodzą **rozwój prosty**, czyli młody organizm jest podobny do postaci dorosłej. U niektórych gatunków od razu po wykluciu są zdolne do opuszczenia gniazda i samodzielnego pobierania pokarmu (np. pisklęta kur i kaczek) – to tzw. **zagniazdowniki**. Inne zostają przez jakiś czas w gnieździe, gdzie są karmione przez rodziców (np. pisklęta sikory bogatki) – to tzw. **gniazdowniki**.

Pisklęta gniazdowników, które opuszczają gniazdo przed uzyskaniem zdolności do lotu, nazywamy **podlotami**. Przez jakiś czas pozostają one w pobliżu gniazda, są karmione przez rodziców i ostrzegane przed niebezpieczeństwem.

Uwaga! Ludzie nieświadomie zabierają podloty do domu – nigdy tego nie rób!

